

प्रतिनिधिसभा तथा प्रदेशसभा निर्वाचन- २०७९ संक्षिप्त जानकारी

प्रतिनिधिसभा तथा प्रदेशसभा निर्वाचनको परिणाम आइसकेको छ । चौतर्फी घेराबन्दीका बीच सम्पन्न यस निर्वाचनमा नेकपा (एमाले) प्रतिनिधिसभामा सिटको आधारमा पहिलो दल बनेको छ र नेपाली कांग्रेसभन्दा मात्र ११ सिट पछाडि छ । एमालेविरुद्ध घेराबन्दी गर्ने पाँच दलीय गठबन्धनलाई सामान्य बहुमत पनि प्राप्त भएको छैन ।

यसपालीको प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा ११२ देखि ४३० मतको अन्तरमा नेकपा (एमाले) का ८ जना उम्मेदवार पराजित हुनुभएको छ । १ हजार ७९ मत भन्दा कम मतान्तरमा पराजित हुने नेकपा (एमाले) का उम्मेदवारको सङ्ख्या १४ छ । यसरी ११२ देखि ३ हजार ८३ मतान्तरमा पराजित हुने नेकपा (एमाले) का उम्मेदवारको संख्या २५ छ ।

प्रतिनिधिसभामा ५ सयभन्दा कम मतान्तरमा जित्ने १७ जना हुनुहुन्छ । जसमध्ये नेपाली कांग्रेसका ७, नेकपा (एमाले) का ५, माओवादी केन्द्रका २ र अन्य पार्टीका ३ जना हुनुहुन्छ । एक हजारभन्दा कम मतान्तरमा जित्ने २२ जनामध्ये नेपाली कांग्रेसका ९, नेकपा (एमाले) का ७, माओवादी केन्द्रका २ र अन्य पार्टीका ४ जना हुनुहुन्छ ।

प्रतिनिधिसभाका १६५ क्षेत्रका उम्मेदवारमध्ये नेकपा (एमाले) का अध्यक्ष **केपी शर्मा ओली**ले सर्वाधिक ५२ हजार ३१९ मत प्राप्त गर्नुभएको छ । नेकपा (एमाले) का विजयी उम्मेदवारमध्ये सबैभन्दा कम ११ हजार ९५ मत स्थायी कमिटी सदस्य **कृष्णगोपाल श्रेष्ठ**को रहेको छ । प्रदेशसभाका विजयी एमाले उम्मेदवारमध्ये **होमबहादुर थापा**को सबैभन्दा बढी २४ हजार १२९ र **शेरबहादुर बुढा**को सबैभन्दा कम ४ हजार ७४३ मत छ ।

यसपटक प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभामा नेपाली कांग्रेसको उपस्थिति **१२ जिल्लाबाट शून्य** छ । नेकपा (एमाले) को उपस्थिति **२४ जिल्लामा** रहेन भने नेकपा (माओवादी केन्द्र)को **२८ जिल्लाबाट** प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभामा उपस्थिति छैन ।

यसपटकको प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा निर्वाचनमा नेकपा (एमाले) ले धनकुटा, पर्वत र अर्घाखाँची गरी **३ जिल्लामा क्लिन स्वीप** (प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाका सबै सिटमा विजय) गरेको छ । नेपाली कांग्रेस र माओवादी केन्द्रले १/१ जिल्लामा (क्रमशः मुस्ताङ र रुकुम पश्चिम) मात्र प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाका सबै सिट जितेका छन् ।

२०७४ को निर्वाचनमा जितेका स्थानमा आएको परिवर्तन

नेकपा (एमाले) ले २०७४ सालमा प्रतिनिधिसभामा जित हासिल गरेका ८० मध्ये यसपाली ४६ स्थानमा जित कायम राख्न सकेन । तिमध्ये ३२ निर्वाचन क्षेत्र गठबन्धनको बलमा कांग्रेसले खोसेको छ भने माओवादी केन्द्रले २, नेकपा एसले ४, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीले ३, राप्रपाले १ र राजमो तथा नागरिक उन्मुक्ति पार्टीले १/१ निर्वाचन क्षेत्र खोसेका छन् । नेकपा (एमाले) ले आफूले पहिले जितेकामध्ये १/१ क्षेत्र चुनावी तालमेलको क्रममा क्रमशः राप्रपा र जसपालाई छोडेको छ ।

तालिका -१ : २०७४ को तुलनामा सिटमा आएको भिन्नता

पार्टी	२०७९ मा जम्मा सिट	२०७४ मा जम्मा सिट	सिटमा आएको भिन्नता	कैफियत
नेकपा (एमाले)	78	98	-20	एसले २३ सिट लगेको
नेपाली कांग्रेस	89	63	26	
नेकपा माके	32	53	-21	
रास्वपा	20	0	20	नयाँ पार्टी
राप्रपा	14	1	13	
जसपा	12	16	-4	
जनमत	6	0	6	नयाँ पार्टी
एस	10	23	-13	एमालेबाट टुक्रिएर बनेको
नागरिक उन्मुक्ति	4	1	3	
लोसपा	4	17	-13	
अन्य	6	3	3	
जम्मा	275	275		

नोट: सर्वोच्च अदालतको (२०७८ असार २८ गते) परमादेशबाट कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवा प्रधानमन्त्री बनेपछि, नेकपा (एमाले) का २३ जना प्रतिनिधिसभा सदस्यलाई टुक्र्याई नेकपा (एस) गठन गरिएको थियो ।

नेकपा (एमाले) ले यस निर्वाचनमा २० नयाँ निर्वाचन क्षेत्रमा जित हासिल गरेको छ । तीमध्ये २०७४ मा माओवादी केन्द्रले जितेका ९, नेपाली कांग्रेसका ७, जसपाका २, राजमो र लोसपाका १/१ निर्वाचन क्षेत्र नेकपा (एमाले) ले खोसेको छ । पार्टी विभाजनसँगै नेकपा (एस)ले लगेका ४ निर्वाचन क्षेत्र नेकपा (एमाले) ले फिर्ता ल्याएको छ । २०४८ सालपछि पहिलो पटक नेकपा (एमाले) ले प्रतिनिधिसभामा सोलुखुम्बु जिल्लामा जित हासिल गरेको छ ।

स्मरणीय छ, २०७४ को प्रत्यक्षतर्फको निर्वाचनमा नेकपा (एमाले) र माओवादी केन्द्र दुई पार्टीको तालमेलका विरुद्ध एकलै लड्दा नेपाली कांग्रेसले २३ सिट मात्र जितेको थियो । २०७९ को निर्वाचनमा नेकपा (एमाले) का विरुद्ध ५ पार्टीसहितको घेराबन्दी र कतिपय स्थानमा भएको बुथ कब्जाका बावजूद नेकपा (एमाले) एकलैले कांग्रेसले ०७४ मा जितेको सिटभन्दा झण्डै दोब्बर (४४) सिट जितेको छ । यसले नेकपा (एमाले) को सामर्थ्यलाई सङ्केत गर्दछ ।

लोकप्रिय मतको आधारमा आम निर्वाचन २०७९ र २०७४ को तुलना

पार्टी	२०७९ को मत	मत प्रतिशत	२०७४ को मत	मत प्रतिशत	मत भिन्नता	% मा भिन्नता
एमाले	28,45,641	26.95	31,73,494	33.25	3,27,853	-6.30
कांग्रेस	27,15,225	25.71	31,28,3 89	32.78	4,13,164	-7.06
माके	11,75,684	11.13	13,03,721	13.66	1,28,037	-2.53

रास्वपा	11,303,34	10.70	0	0.00	-11,30,334	10.70
राप्रपा	5,88,849	5.58	1,96,782	2.06	-392067	3.51
जसपा	4,21,314	3.99	4,70,201	4.93	48,887	-0.94
जनमत	3,94,655	3.74	0	0.00	-3,94,655	3.74
एस	2,98,391	2.83	0	0.00	-2,98,391	2.83
नागरिक उन्मुक्ति	2,71,722	2.57	0	0.00	-2,71,722	2.57
लोसपा	1,67,367	1.58	4,72,254	4.95	3,04,887	-3.36
अन्य	5,50,900	5.22	7,99,903	8.38	2,49,003	-3.16
जम्मा सदर मत	1,05,60,082	100.00	95,44,744	100.00	-10,15,338	0.00
एसको मत थप्दा	31,44,032	29.77			29,462	3.48

लोकप्रिय मतको आधारमा नेकपा (एमाले) जनताको रोजाईको पहिलो पार्टी बनेको छ। यस निर्वाचनमा नेकपा (एमाले) ले २८ लाख ४५ हजार ६४९ लोकप्रिय मत पाएको छ। यो कुल सदर मतको करिब २७ प्रतिशत हो।

यस निर्वाचनमा नेकपा (एमाले) ले पाएको लोकप्रिय मत कांग्रेसले पाएको लोकप्रिय मतको तुलनामा सवा १ प्रतिशतले बढी छ। नेपाली कांग्रेससँगको लोकप्रिय मतमा अन्तर २०७४ सालको भन्दा बढी छ। अघिल्लो निर्वाचनको लोकप्रिय मतमा नेकपा (एमाले) कांग्रेस भन्दा करिब आधा प्रतिशतले मात्र अगाडि थियो। नेकपा (एमाले) को लोकप्रिय मत माओवादी केन्द्र र राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीको तुलनामा करिब १६ प्रतिशतले, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीको भन्दा करिब २९ र नेकपा एसको भन्दा २४ प्रतिशतले बढी छ।

२०७४ को निर्वाचनको तुलनामा यसपटक नेकपा (एमाले) को लोकप्रिय मत ३ लाख २७ हजार ८५३ ले कम छ। प्रतिशतमा यो ६.३० प्रतिशतले कम हो। यदि नेकपा (एस)ले लगेको २.८३ प्रतिशत मतलाई यसबाट कटाउने हो भने २०७४ को तुलनामा यस निर्वाचनमा नेकपा (एमाले) ले पाएको लोकप्रिय मत ३.४८ प्रतिशतले मात्र घटेको मान्न सकिन्छ।

२०७४ को तुलनामा नेपाली कांग्रेसको लोकप्रिय मत ४ लाख १३ हजार १६४ ले कम छ। गठबन्धनको साथ सहयोग पाउँदा समेत कांग्रेसको लोकप्रियतामा ७ प्रतिशत भन्दा बढीले गिरावट आएको छ। मतको हिसाबले माओवादी केन्द्रको लोकप्रियतामा अढाई प्रतिशतले कमी आएको छ।

प्रदेशको लोकप्रिय मतमा आएको परिवर्तन

प्रदेश	मत (०७९)	मत (०७४)	भिन्नता	प्रतिशत (०७९)	प्रतिशत (०७४)	भिन्नता
प्रदेश १	665460	673,709	-8,249	22.0	22.9	-0.9
मधेश	351768	249,734	102,034	11.6	8.5	3.1
बागमती	605351	677,317	-71,966	20.0	23.0	-3.0
गण्डकी	367989	373,501	-5,512	12.2	12.7	-0.5
लुम्बिनी	570921	533,613	37,308	18.9	18.2	0.7
कर्णाली	183950	169,755	14,195	6.1	5.8	0.3
सुदूरपश्चिम	274675	260,955	13,720	9.1	8.9	0.2
जम्मा	3,020,114	2,938,584	81,530	100.0	100.0	0.0

लोकप्रिय मतको हिसाबले २०७४ सालमा नेकपा (एमाले) ५ वटा प्रदेशमा मात्र पहिलो पार्टी बनेका थियो । यसपटक भने मधेश प्रदेश बाहेक सबै प्रदेशमा नेकपा (एमाले) नम्बर १ पार्टी बनेको छ ।

२०७४ को तुलनामा प्रदेश- १ र बागमती प्रदेशमा नेकपा (एमाले) को लोकप्रिय मत कांग्रेसको भन्दा ५ प्रतिशतले बढी छ । गण्डकी र कर्णाली प्रदेशमा नेकपा (एमाले) को लोकप्रिय मत कांग्रेसको भन्दा २ प्रतिशतले बढी छ । लुम्बिनी प्रदेशमा नेकपा (एमाले) को लोकप्रिय मत कांग्रेसको भन्दा ४ प्रतिशतले बढी छ । सुदूरपश्चिम प्रदेशमा लोकप्रिय मत कांग्रेसको भन्दा १ प्रतिशतले बढी छ ।

जिल्लाको हिसाबले ७७ मध्ये ४४ जिल्लामा नेकपा (एमाले) को लोकप्रिय मत सबैको भन्दा बढी छ ।

प्रत्यक्षतर्फको प्राप्त कूल मतका आधारमा २०७९ र २०७४ को निर्वाचनको तुलना

पार्टी	२०७४ प्रत्यक्ष तर्फको मत	मत प्रतिशत	२०७९ प्रत्यक्ष तर्फको मत	मत प्रतिशत	प्रतिशतमा भिन्नता
एमाले	30,82,277	31	32,33,567	31	0
कांग्रेस	35,90,793	36	24,31,907	23	-13
माके	15,10,760	15	9,82,826	9	-6
रास्वपा	0	0	8,15,023	8	8
राप्रपा	1,18,318	1	5,49,340	5	4
जसपा	5,27,924	5	3,79,337	4	-2
जपा	0	0	2,92,554	3	3
एस	0	0	4,36,020	4	4
नाउपा	0	0	1,72,205	2	2

लोसपा	4,58,409	5	1,69,692	2	-3
अन्य	7,57,074	8	10,25,490	10	2
जम्मा	1,00,45,555		1,04,87,961		

यसपटकको निर्वाचनलाई सामान्य निर्वाचन प्रक्रियाका रूपमा मात्र लिनु हुन्न । त्यसमाथि पनि राजनीतिक दलमा नेकपा (एमाले) का विरुद्ध र नेतामा नेकपा (एमाले) अध्यक्षका विरुद्ध निरन्तर आक्रमण गरिएको थियो । अफवाह र घृणा फैलाइएको थियो । तर नेपाली जनताले सबैभन्दा घृणा फैलाइएका नेता अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीको पक्षमा सर्वाधिक मतदान गरे । आक्रमणको तारो बनाइएको हाम्रो पार्टी नेकपा (एमाले) को पक्षमा सबैभन्दा धेरै लोकप्रिय मत प्रदान गरे । तसर्थ, पाँच दलीय गठबन्धनसहितको दृष्य/अदृष्य शक्तिको घेराबन्दी बीच नेकपा (एमाले) ले हासिल गरेको उपलब्धि सामान्य हैन, महत्वपूर्ण छ ।

केही जानकारीमूलक तथ्य र तालिका

कूल मतदाता	खसेको मत	सदर मत	धरौटी जफत
१७९८८५७०	११०४७०३४	१०४८७९५८	४० दल

परिशिष्ट-१

प्रदेशमा दलहरुको प्रतिनिधित्वको अवस्था

प्रदेश १

पार्टी	प्रत्यक्ष	समानुपातिक	जम्मा	प्रतिनिधिसभा कूल प्रतिनिधित्व
एमाले	25	15	40	19
नेकाँ	17	12	29	14
माओवादी	09	04	13	4
राप्रपा	02	04	06	1
जसपा	0	01	01	4
एस	03	01	04	0
अन्य	0	0	0	4
जम्मा	56	37	93	46

मधेश प्रदेश

पार्टी	प्रत्यक्ष	समानुपातिक	जम्मा	प्रतिनिधिसभा कूल प्रतिनिधित्व
एमाले	15	08	23	15
नेकाँ	13	09	22	13
माओवादी	04	04	8	3
राप्रपा	0	01	1	1
जसपा	09	07	16	8
लोसपा	07	02	09	3
जपा	06	07	13	4
एस	04	03	7	2
नाउपा	0	01	1	0
अन्य	06	01	7	4
जम्मा	64	43	107	53

बागमती प्रदेश

पार्टी	प्रत्यक्ष	समानुपातिक	जम्मा	प्रतिनिधिसभा कूल प्रतिनिधित्व
एमाले	13	14	27	10
नेकाँ	25	11	36	22
माओवादी	14	7	21	9
राप्रपा	7	7	14	6
एस	5	2	7	1
नेमकिपा	1	2	3	1
अन्य	1	1	2	12
जम्मा	66	44	110	61

गण्डकी प्रदेश

पार्टी	प्रत्यक्ष	समानुपातिक	जम्मा	प्रतिनिधिसभा कूल प्रतिनिधित्व
एमाले	12	10	22	7
नेकाँ	18	09	27	11
माओवादी	05	03	8	4
राप्रपा	0	02	2	2
अन्य	01	0	1	1
जम्मा	36	24	60	25

लुम्बिनी प्रदेश

पार्टी	प्रत्यक्ष	समानुपातिक	जम्मा	प्रतिनिधिसभा कूल प्रतिनिधित्व
एमाले	18	11	29	22
नेकाँ	17	10	27	12
माओवादी	05	04	9	6
जसपा	02	01	3	1
राप्रपा	02	02	4	4
नाउपा	02	02	4	1
लोसपा	02	01	3	1
जपा	01	02	3	1
एस	0	01	1	1
अन्य	03	01	4	0
जम्मा	52	35	87	49

कर्णाली प्रदेश

पार्टी	प्रत्यक्ष	समानुपातिक	जम्मा	प्रतिनिधिसभा कूल प्रतिनिधित्व
एमाले	05	05	10	2
नेकाँ	09	05	14	7
माओवादी	09	04	13	6
एस	0	01	1	3
राप्रपा	0	01	1	2
अन्य	01	0	1	1
जम्मा	24	16	40	21

सुदूरपश्चिम प्रदेश

पार्टी	प्रत्यक्ष	समानुपातिक	जम्मा	प्रतिनिधिसभा कूल प्रतिनिधित्व
एमाले	03	07	10	3
नेकाँ	12	06	18	10
माओवादी	08	03	11	1
नाउपा	05	03	8	3
एस	03	01	4	3
राप्रपा	0	01	1	0
अन्य	01	0	1	0
जम्मा	32	21	53	20

समानुपातिकमा पहिलो जिल्ला

प्रदेश नं.-१

1. ताप्लेजुङ
2. पाँचथर
3. इलाम
4. भूपा
5. सुनसरी
6. धनकुटा
7. संखुवासभा
8. तेह्रथुम
9. भोजपुर
10. सोलुखुम्बु
11. खोटाङ
12. ओखलढुंगा
13. उदयपुर

मधेश प्रदेश

14. सिराहा
15. बारा

बागमती प्रदेश

16. सिन्धुली
17. रामेछाप
18. दोलखा
19. सिन्धुपाल्चोक
20. काभ्रेपलाञ्चोक
21. ललितपुर
22. मकवानपुर
23. धादिङ

गण्डकी प्रदेश

24. मुस्ताङ
25. म्याग्दी
26. पर्वत
27. कास्की
28. लमजुङ
29. नवलपरासी (बर्दघाट सुस्तापूर्व)

लुम्बिनी प्रदेश

30. गुल्मी
31. पाल्पा
32. अर्घाखाँची
33. प्यूठान
34. कपिलवस्तु
35. दाङ
36. बाँके

कर्णाली प्रदेश

37. डोल्पा
38. मुगु
39. जुम्ला
40. दैलेख
41. सल्यान

सुदूरपश्चिम प्रदेश

42. दार्चुला
43. बझाङ्ग
44. बैतडी